

Edward Nowak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
e-mail: edward.nowak@ue.wroc.pl

**PROBLEMY OCENY SYTUACJI
FINANSOWEJ JEDNOSTEK MIKRO**

**PROBLEMS IN THE EVALUATION
OF FINANCIAL STANDING OF MICRO-ENTITIES**

DOI: 10.15611/pn.2017.471.30

Streszczenie: Jednostki gospodarcze uznane za mikro mogą sporządzać sprawozdanie finansowe w znacznie uproszczonej postaci. Uproszczenia dotyczą bilansu oraz rachunku zysków i strat. Ponadto jednostki mikro są zwolnione z pewnych obowiązków sprawozdawczych. Ponieważ sprawozdanie finansowe jest podstawą oceny sytuacji finansowej jednostek mikro, uproszczenia powodują ograniczenia co do zakresu przedmiotowego analizy finansowej. Mniejszy zasób informacji prezentowanych w bilansie oraz rachunku zysków i strat ogranicza istotnie możliwości co do konstrukcji pewnych wskaźników finansowych. Dlatego ocena sytuacji finansowej jednostek mikro na podstawie sprawozdania finansowego ma ogólny charakter. Bardziej szczegółowe badania wymagają dostosowania ewidencji księgowej do wymogów oceny sytuacji finansowej jednostek mikro. Ważne jest bowiem, aby przeprowadzana analiza była źródłem informacji przydatnych interesariuszom jednostek mikro.

Słowa kluczowe: jednostki mikro, sytuacja finansowa, sprawozdanie finansowe, wskaźniki finansowe, analiza finansowa.

Summary: Business entities classified as micro-entities are entitled to adopt simplified procedures for the preparation of their financial statements. Simplified procedures can be applied in the calculation of balance and profit-loss accounts. In addition, micro-entities are formally relieved from certain reporting obligations. Since a company financial statement is a basis for the evaluation of the entity's economic standing, the use of simplified procedures may drastically limit the range of information required for financial analyses. The limited scope of information disclosed in the balance sheet and the profit-loss account has the effect of restricting the range of indicators available for analytical purposes. For these reasons, the evaluation of financial standing of micro-entities is typically subject to generalisations. For more detailed financial analyses, the existing set of bookkeeping procedures should be adjusted to fit the analytical requirements, as it seems essential for financial analyses to yield adequate information to stakeholders, even in this particular segment of business entities.

Keywords: micro-entities, financial standing, financial statement, financial indicators, financial analysis.

1. Wstęp

Jednostki prowadzące działalność gospodarczą dążą do pomnożenia swojego bogactwa poprzez osiąganie możliwie wysokich wyników. Dla zapewnienia kontynuowania działalności w przyszłości ważna jest także ich sytuacja majątkowa i finansowa. Najważniejszym źródłem informacji dotyczących sytuacji majątkowo-finansowej oraz osiągniętych wyników jest niewątpliwie sporządzane obligatoryjnie sprawozdanie finansowe. Informacje prezentowane w tym sprawozdaniu są przydatne różnym interesariuszom jednostki gospodarczej przy dokonywaniu ocen oraz podejmowaniu racjonalnych decyzji ekonomicznych.

Stopień zainteresowania interesariuszy zewnętrzných sytuacją finansową jednostek gospodarczych zależy w dużej mierze od ich wielkości. Na ogół jest tak, że im mniejsza jest jednostka, tym mniejsze jest zainteresowanie jej działalnością. Dlatego sprawozdania finansowe jednostek mikro charakteryzują się najwyższym poziomem agregacji informacji oraz zawierają najmniej informacji szczegółowych. Podobną właściwością odznacza się ewidencja księgowa w takich jednostkach. Ważne jest jednakże, aby sprawozdanie finansowe prezentowało informacje przydatne, które są adekwatne do potrzeb interesariuszy jednostek mikro.

Problematyce oceny sytuacji finansowej jednostek mikro na podstawie informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym jest poświęcony niniejszy artykuł. Głównym celem opracowania jest ukazanie przydatności informacji finansowych zawartych w tym sprawozdaniu przy dokonywaniu ocen działalności i podejmowaniu decyzji gospodarczych przez różnych interesariuszy mikrojednostek. Zasadnicza teza artykułu zawiera się w stwierdzeniu, że obligatoryjnie sporządzane sprawozdanie finansowe może być źródłem informacji użytecznych i wiarygodnych, adekwatnych do potrzeb zewnętrznych interesariuszy jednostek gospodarczych mikro. Najważniejszą metodą badawczą wykorzystywaną w artykule jest krytyczna analiza literatury oraz regulacji z zakresu sprawozdawczości finansowej.

2. Sprawozdawczość finansowa w jednostkach mikro

Jednostkami mikro są nazywane bardzo małe przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność gospodarczą na niewielką skalę. W takich przedsiębiorstwach są realizowane mało złożone procesy, na które składają się proste operacje gospodarcze [MSSF 2011]. Zazwyczaj w regulacjach z zakresu rachunkowości podaje się ilościowe kryteria kwalifikacji jednostek do grup mikro. Dotyczą one wielkości zatrudnienia, kwoty przychodów oraz sumy bilansowej.

W polskiej ustawie o rachunkowości za jednostki mikro uważa się takie jednostki prowadzące działalność gospodarczą, które w roku obrotowym nie przekroczyły co najwyżej dwóch z trzech następujących wielkości [Ustawa z 29 września 1994, art. 3]:

1. suma aktywów – 1 500 000 zł,

2. przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów – 3 000 000 zł,
3. średnioroczne zatrudnienie – 10 osób.

Wielkości te odnoszą się do jednostek gospodarczych będących osobami prawnymi. Pełny katalog jednostek kwalifikowanych do grupy mikro jest określony w art. 3 ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z zaleceniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2013/34/UE w sprawie sprawozdawczości finansowej mikrojednostki nie powinny być obciążane zbyt obowiązkami administracyjnymi, w tym także tymi dotyczącymi sprawozdawczości finansowej. Przy tym w prowadzeniu rachunkowości, której istotnym elementem jest sporządzanie obowiązkowych sprawozdań finansowych, należy kierować się zasadą wyważenia kosztów i korzyści [Nowak 2016]. W zasadzie tej chodzi o to, aby korzyści osiąmane z posiadania informacji prezentowanych w obowiązkowych sprawozdaniach finansowych były wyższe od kosztów poniesionych na ich gromadzenie, przetwarzanie i dostarczanie interesariuszom jednostki gospodarczej.

Realizacja zasady wyważenia kosztów i korzyści przejawia się w ograniczeniu zakresu i szczegółowości prezentowania informacji w sprawozdaniach finansowych. Jednostki mikro mają możliwość stosowania uproszczeń w sprawozdawczości finansowej, przy sporządzaniu bilansu oraz rachunku zysków i strat, co jest przedstawione w dwóch następnych punktach tego artykułu. Ponadto jednostki takie, przy spełnieniu pewnych warunków, mogą być zwolnione z niektórych obowiązków sprawozdawczych. Chodzi tu zwłaszcza o sporządzanie informacji dodatkowej oraz sprawozdania z działalności jednostki.

Uproszczenia i zwolnienia dotyczące sprawozdawczości finansowej jednostek mikro znacznie zmniejszają ilość obowiązkowych ujawnień informacji finansowych. W tych warunkach powstaje istotny problem adekwatności tych ujawnień do potrzeb informacyjnych interesariuszy jednostek mikro. Chodzi także o to, aby były to informacje dla nich istotne przy podejmowaniu decyzji gospodarczych co do jednostki. Jest to tym ważniejsze, iż w mikrojednostkach zazwyczaj nie ma wyodrębnionego w systemie rachunkowości podsystemu dostosowanego do potrzeb wspomagania procesu zarządzania [Adamek 2003].

3. Analiza bilansu w ocenie sytuacji majątkowo-finansowej jednostek mikro

Bilans jest powszechnie uważany za najważniejsze zestawienie rachunkowe wchodzące w skład sprawozdania finansowego. Uwaga ta odnosi się także do bilansu jednostek mikro, w których ważna jest sytuacja majątkowa i finansowa. Zasoby majątkowe oraz kapitały stanowią bowiem postawę prowadzenia działalności przez mikroprzedsiębiorstwa. Ich poziom i struktura mają przeto podstawowe znaczenie dla rozpoczęcia i kontynuowania działalności.

Uproszczenia w bilansie przewidziane w ustawie o rachunkowości dla jednostek mikro są znaczne. W aktywach bilansu wykazuje się jedynie następujące pozycje:

- A. Aktywa trwałe, w tym:
 - środki trwałe.
 - B. Aktywa obrotowe, w tym:
 - zapasy,
 - należności krótkoterminowe.
 - C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy.
 - D. Udziały (akcje) własne.
- W pasywach bilansu natomiast są wyodrębnione:
- A. Kapitał (fundusz) własny, w tym:
 - kapitał (fundusz) podstawowy.
 - B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:
 - rezerwy na zobowiązania,
 - zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

Istotna zmiana w układzie bilansu wszystkich jednostek, niezależnie od ich wielkości, dotyczy prezentacji należnych wpłat na kapitał (fundusz) podstawowy oraz udziałów (akcji) własnych. Wielkości te były wcześniej prezentowane w pasywach jako elementy zmniejszające kapitał (fundusz) własny. Dokonana zmiana w tym zakresie powoduje wzrost sumy bilansowej i zakłóca dynamiczną porównywalność bilansu z okresu do 2015 r. z tym sporządzanym za rok 2016. Ponadto wyodrębnianie grup C i D zaburza ogólną strukturę bilansu: aktywa trwałe i aktywa obrotowe. Rozwiązaniem w tej sytuacji jest sporządzenie analitycznego bilansu, w którym należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy oraz udziały (akcje) własne będą zaliczone do aktywów trwałych i/lub aktywów obrotowych.

Mimo dużego poziomu agregacji informacji w bilansie jednostek mikro, możliwa jest na ich podstawie ogólna ocena sytuacji majątkowo-finansowej. Sytuację tę ukazuje bowiem relacja między podziałem aktywów na trwałe i obrotowe oraz struktura pasywów, w których wyróżnia się kapitały własne i kapitały obce (zobowiązania i rezerwy na zobowiązania). Relacja ta jest istotą tzw. złotej reguły bilansowej. Zgodnie z tą regułą wskazane jest, aby aktywa trwałe były finansowane kapitałami własnymi, natomiast aktywa obrotowe mogą być finansowane kapitałami obcymi [Sierpińska, Jachna 2006, s. 75–78]. Nie jest to jednakże uniwersalna reguła, gdyż to założenie nie sprawdza się współcześnie w każdym przypadku. Może bowiem być tak, że przedsiębiorstwo o innej strukturze majątkowo-kapitałowej ma dobrą sytuację finansową.

Zawartość bilansu jednostek mikro uniemożliwia natomiast dokonanie bardziej szczegółowej oceny sytuacji majątkowo-kapitałowej, z wykorzystaniem kategorii kapitału stałego i kapitału obrotowego. Jest to spowodowane brakiem podziału zobowiązań na długoterminowe i krótkoterminowe. Kapitał stały jest bowiem sumą kapitału własnego i zobowiązań długoterminowych, natomiast kapitał obrotowy jest różnicą aktywów obrotowych i zobowiązań krótkoterminowych.

Analizując pozycje wyszczególnione w aktywach bilansu jednostek mikro, można uznać, że są one istotne dla tych jednostek. W aktywach trwałych zostały wyróżnione środki trwałe, które stanowią materialną podstawę funkcjonowania

mikroprzedsiębiorstwa. Z kolei w aktywach obrotowych są prezentowane odrębnie zapasy oraz należności krótkoterminowe. Wielkość zapasów wyrobów i towarów jest istotna dla oceny sprawności działania przedsiębiorstw produkcyjnych i handlowych. Natomiast stan należności i terminy ich płatności mają znaczenie dla zachowania płynności finansowej.

W grupach pasywów bilansu również zostały wyróżnione pewne istotne pozycje. Taką pozycją w kapitale (funduszu) własnym jest kapitał (fundusz) podstawowy. Jego wielkość nie tylko wyznacza wartość przedsiębiorstwa dla właścicieli, ale świadczy także o stabilności finansowej jednostki gospodarczej. Z kolei w grupie zobowiązań istotne jest wyróżnienie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. Z jednej strony jest to ważne źródło finansowania działalności mikrojednostek, z drugiej zaś ich wielkość wpływa na wypłacalność przedsiębiorstw.

4. Analiza rachunku zysków i strat jednostek mikro

Rachunek zysków i strat jest tym elementem sprawozdania finansowego, w którym prezentuje się poniesione koszty oraz osiągnięte przychody. Wielkości te są ujmowane w podziale na dwa rodzaje działalności:

- podstawową działalność operacyjną, oraz
- podstawową działalność, do której zalicza się pozostałą działalność operacyjną oraz działalność finansową.

Układ rachunku zysków i strat jednostek gospodarczych mikro określony w ustawie o rachunkowości jest następujący:

A. Przychody podstawowej działalności operacyjnej i zrównane z nimi, w tym:
– zmiany stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna).

B. Koszty podstawowej działalności operacyjnej:

I. Amortyzacja.

II. Zużycie materiałów i energii.

III. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia.

IV. Pozostałe koszty.

C. Pozostałe przychody i zyski, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów.

D. Pozostałe koszty i straty, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów.

E. Podatek dochodowy.

F. Zysk/strata netto.

Rachunek zysków i strat zawiera informacje, które są przydatne przy ocenie rezultatów działalności jednostek gospodarczych. Ich syntetyczną miarą jest osiągnięty wynik finansowy. Rachunek zysków i strat jest także podstawą do oceny rentowności działalności jednostek mikro. Informacje prezentowane w rachunku zysków i strat umożliwiają ustalenie zmian aktywów netto jednostki, które są równoważne kapitałowi

własnemu. Zysk netto zwiększa wartość aktywów netto, natomiast strata netto powoduje zmniejszenie ich wartości. Maksymalizacja wartości kapitału własnego (aktywów netto) oznacza wzrost wartości przedsiębiorstwa dla właścicieli. Jest to uważane za długookresowy cel działalności przedsiębiorstwa o charakterze finansowym. Także właściciele jednostki gospodarczej mikro powinni być zainteresowani osiągnięciem tego celu, gdyż oznacza to wzrost ich bogactwa. Niestety, w praktyce w jednostkach mikro myśli się bardziej o realizacji celów krótkoterminowych.

Mając rachunek zysków i strat jednostek mikro, można ustalić cząstkowy wynik finansowy, tj.:

- wynik z podstawowej działalności operacyjnej, nazywany także wynikiem ze sprzedaży, oraz
- wynik z pozostałej działalności.

Na podstawie ustalonej wersji rachunku zysków i strat nie można natomiast ustalić dla jednostek mikro odrębnie wyniku z pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku z operacji finansowych.

Rachunek zysków i strat jednostek mikro stwarza także podstawę ustalenia wyniku brutto będącego sumą wyniku ze sprzedaży i wyniku z pozostałej działalności. Po pomniejszeniu o podatek dochodowy stanowi on zysk lub stratę netto, prezentowane w kapitałach własnych bilansu. Wszystkie wymienione kategorie wyniku finansowego mogą być wykorzystane do oceny rentowności jednostek mikro.

Bardziej szczegółowej analizie w jednostkach gospodarczych, w tym także w tych zaliczonych do mikro, powinny podlegać koszty. W omawianych jednostkach koszty podstawowej działalności operacyjnej są prezentowane według rodzajów. Rachunek zysków i strat jednostek mikro przewiduje cztery pozycje kosztów w tym układzie. Dotyczą one trzech podstawowych zasobów przedsiębiorstwa: aktywów trwałych, materiałów i energii oraz zasobów ludzkich, a także innych. Dlatego informacje w tym układzie są przydatne do oceny efektywności wykorzystania zasobów w jednostkach gospodarczych prowadzących działalność w mikroskali.

W podsumowaniu rozważań tego punktu można uznać, że rachunek zysków i strat w wersji przewidzianej dla jednostek mikro dostarcza wystarczających informacji na potrzeby ogólnej oceny wyników finansowych oraz rentowności przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na niewielką skalę [Nowak 2015].

5. Możliwość konstrukcji wskaźników finansowych w jednostkach mikro

Najważniejszym narzędziem oceny sytuacji finansowej jednostek gospodarczych są niewątpliwie wskaźniki finansowe. Wskaźniki te są zazwyczaj konstruowane jako relacje różnych pozycji prezentowanych w sprawozdaniach finansowych, a zwłaszcza w bilansie oraz w rachunku zysków i strat. Ponieważ te dwa zestawienia rachunkowe w jednostkach mikro zawierają pozycje o dużym poziomie agregacji infor-

macji, wpływa to ograniczająco na liczbę wskaźników finansowych, które można utworzyć na ich podstawie.

Pierwszą grupą wskaźników finansowych, powszechnie wykorzystywanych do oceny sytuacji finansowej jednostek gospodarczych, są wskaźniki rentowności. Trzema podstawowymi rodzajami tych wskaźników są:

- wskaźniki rentowności sprzedaży,
- wskaźniki rentowności aktywów,
- wskaźniki rentowności kapitałów własnych.

Wskaźniki te są konstruowane na podstawie wyniku finansowego o różnym zakresie. Najczęściej jest to wynik ze sprzedaży (wynik z podstawowej działalności operacyjnej), wynik brutto oraz wynik netto. Zawartość rachunku zysków i strat jednostek mikro umożliwia ustalenie wartości każdego z tych wskaźników. Dodatkowo, układ bilansu stwarza możliwość ustalenia bardziej szczegółowych wskaźników rentowności aktywów, tj. aktywów trwałych (w szczególności środków trwałych) oraz aktywów obrotowych. Można zatem uznać, że sprawozdanie finansowe jednostek mikro zawiera informacje wystarczające do policzenia najważniejszych wskaźników finansowych.

Drugą ważną grupą wskaźników finansowych są niewątpliwie wskaźniki płynności finansowej. Zdolność do regulowania krótkoterminowych zobowiązań jest bowiem jednym z podstawowych warunków kontynuowania działalności gospodarczej, a jej utrata może doprowadzić do upadku przedsiębiorstwa. Niestety, w bilansie jednostek mikro nie ma podziału zobowiązań na długoterminowe i krótkoterminowe. W grupie zobowiązań tych jednostek są natomiast wyróżnione dwie pozycje: rezerwy na zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek. Tak więc, aby określić wartości wskaźników płynności finansowej w jednostkach mikro, należy ustalić wartość zobowiązań krótkoterminowych na podstawie ewidencji księgowej.

Kolejna grupa wskaźników finansowych obejmuje wskaźniki opisujące sprawność działania jednostek gospodarczych, wyrażoną rotacją aktywów i kapitałów. Najbardziej ogólny z tej grupy jest wskaźnik rotacji aktywów, będący stosunkiem przychodów do aktywów, który ukazuje efektywność wykorzystania zasobów majątkowych przedsiębiorstwa. Sprawozdanie finansowe jednostek mikro zawiera wielkości występujące w tym wskaźniku. Spośród bardziej szczegółowych wskaźników rotacji największe znaczenie mają te ukazujące rotacje zapasów i należności. Problem sprawia ustalenie wskaźników rotacji należności, gdyż w bilansie jednostek mikro zostały wyróżnione tylko należności krótkoterminowe. Tak więc informacje prezentowane w sprawozdaniu finansowym są tu niewystarczające i należy sięgnąć do danych szczegółowych dotyczących należności długookresowych w ewidencji księgowej.

Ostatnią grupą wskaźników finansowych, które powinny być wykorzystane do opisu sytuacji finansowej jednostek mikro, są wskaźniki wspomagania finansowego. Informacje prezentowane w bilansie takich jednostek pozwalają określić wskaźnik ogólnego zadłużenia, który jest stosunkiem zobowiązań ogółem do aktywów ogółem. Niemożliwe jest natomiast na podstawie tych informacji ustalenie wartości wskaźników zadłużenia długoterminowego i zadłużenia krótkoterminowego. Informacje zawarte

w sprawozdaniu finansowym umożliwiają natomiast określenie wskaźnika pokrycia długu zyskiem, który jest relacją zysku netto do zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. Jest to ważny wskaźnik, który opisuje wypłacalność przedsiębiorstwa, a więc zdolność do regulowania długu z osiągniętych wyników finansowych (z zysku netto).

Podsumowując rozważania przeprowadzone w tym punkcie artykułu, należy uznać, że informacje prezentowane w sprawozdaniu finansowym jednostek mikro umożliwiają wyznaczenie większości wskaźników finansowych, które są wykorzystywane do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Wartości niektórych wskaźników, zwłaszcza podstawowych wskaźników płynności finansowej, nie mogą być jednakże wyznaczone na podstawie sprawozdania finansowego. Pewne wielkości w nich występujące mogą być określone jedynie na podstawie danych z ewidencji księgowej. W tych warunkach istotne jest, aby do oceny sytuacji finansowej jednostek mikro dobrać wskaźniki adekwatne do najważniejszych zjawisk gospodarczych występujących w tych jednostkach [Gabrusewicz 2005, s. 131].

6. Zakończenie

Przeprowadzone w niniejszym artykule rozważania dotyczące przydatności informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym do oceny sytuacji finansowej jednostek mikro doprowadzają do pewnych wniosków końcowych. Po pierwsze, sprawozdanie finansowe takich jednostek, obejmujące bilans oraz rachunek zysków i strat, zawiera informacje, które są adekwatne do potrzeb ogólnej oceny sytuacji majątkowo-finansowej i wyników finansowych. Po drugie, informacje finansowe przedstawiane w tym sprawozdaniu stwarzają podstawy do ustalenia wartości najważniejszych wskaźników finansowych, ukazujących tę sytuację. Po trzecie, bardziej pogłębiona analiza sytuacji finansowej jednostek mikro wymaga pozyskania bardziej szczegółowych informacji z ewidencji księgowej.

Zawartość sprawozdania finansowego jednostek mikro spełnia postulat proporcjonalności ujawniania informacji do skali prowadzonej działalności. Sprawozdania te zawierają bowiem najbardziej zagregowane wielkości finansowe, które są zarówno przedmiotem, jak i rezultatem działalności gospodarczej [Wędzki 2015, s. 39]. Przy tym pewne pozycje mające szczególne znaczenie dla oceny sytuacji majątkowo-finansowej i wyników finansowych jednostek mikro zostały w nim wyróżnione w tych agregowanych wielkościach. To przesądza o przydatności informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym dla najważniejszych interesariuszy mikrojednostek.

Literatura

- Adamek J., 2003, *Monitoring finansowy a rachunkowość małych podmiotów gospodarczych*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 13 (69).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z 26 czerwca 2016 r., Dz. Urz. UE z 2013 r., L 182/19.

- Gabrusewicz W., 2005, *Podstawy analizy finansowej*, PWE, Warszawa.
- MSSF, 2011, Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa.
- Nowak E., 2015, *Pojemność informacyjna rachunku zysków i start mikrojednostek*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 374.
- Nowak E., 2016, *Zasada równoważenia kosztów i korzyści z informacji dostarczanych przez sprawozdania finansowe*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 424.
- Sierpińska M., Jachna T., 2006, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 1047.
- Wędzki D., 2015, *Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego według polskiego prawa bilansowego*, Wolters Kluwer, Warszawa.